

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

**ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.
(ผู้รักษาการตามกฎหมาย)**

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

**บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันจันทร์ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗**

อ.พ. ๒๙/๒๕๔๗

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.
(ผู้รักษาการตามกฎหมาย)

ความเป็นมา

จำเดิมนั้น ศาลยุติธรรมอยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม^๑ ส่วนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี^๒ และกรมตำรวจนั้นเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย^๓ ต่อมา เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ขึ้น

โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดให้มีสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรมโดยขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ โดยมีสาระสำคัญคือ กำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาและนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของตน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

^๑ มาตรา ๑ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๗

^๒ มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔

^๓ มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔

เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ วรรคแรก)

๒. ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการทำงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

อนึ่งข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ วรรคสอง, วรรคสาม)

๓. บรรดากฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกข้อบังคับหรือกฎกระทรวงขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน (ร่างมาตรา ๔)

ประเด็นสำคัญและข้อพิจารณา

ในการพิจารณาร่างมาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗) ในส่วนที่กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมนั้น ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมมีข้อสังเกตว่า **ไม่ควรกำหนดให้การออกข้อบังคับของประธานศาลฎีกาต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม** ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารราชการศาลยุติธรรม ในส่วนที่เกี่ยวกับงานบริหารราชการและงานธุรการของศาลยุติธรรมเท่านั้น มิได้บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรืออาจมีผลกระทบต่อการใช้ดุลพินิจของตุลาการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาความอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

* สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. "ผลการพิจารณา." (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มิถุนายน ๒๕๕๕). หน้า ๒.

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพิจารณาแล้วเห็นว่า **ในการออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว เป็นอำนาจนิติบัญญัติที่จะวางระเบียบการทำงานตามหน้าที่ในการดำเนินคดีให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งไม่เกี่ยวข้องและก้าวล่วงไปในอำนาจการใช้ดุลพินิจของตุลาการแต่อย่างใด** และการกำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมก็เพื่อที่จะทำให้การออกข้อบังคับนั้นเป็นไปด้วยความรอบคอบและเป็นไปเพื่อประโยชน์ในกระบวนการพิจารณาความทางอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมาช่วยพิจารณากลับกรณีก่อนหนึ่งก่อนที่จะได้ประกาศใช้ข้อบังคับนั้น ๆ

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.(ผู้รักษาการตามกฎหมาย) สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วมีมติให้ตัดความที่ว่า **“โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม”** ในวรรคสองของมาตรา ๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยร่างมาตรา ๓ ออก ด้วยเหตุผลว่า ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) มีอำนาจหน้าที่ดูแลงานธุรการของศาลยุติธรรมเท่านั้น ประกอบกับในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่จะประกาศใช้ต่อไป ได้กำหนดให้อำนาจดังกล่าวให้แก่ประธานศาลฎีกา(ในส่วนของกรออกข้อบังคับในส่วนวิธีพิจารณาความอาญา)ไว้โดยเฉพาะ **อันเป็นการใช้อำนาจในทางตุลาการ**

อนึ่ง หากพิจารณาร่างมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เทียบเคียงกับ **มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗** ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จะเห็นได้ว่า **พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗** ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ **ที่ให้อำนาจประธานศาลฎีกาออกข้อบังคับโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) นั้น** ได้มีการกำหนดไว้โดยชัดแจ้งแล้วว่า **เป็นกรณีเฉพาะการออกข้อบังคับสำหรับงานในส่วนธุรการของศาลยุติธรรมเท่านั้น** หากได้รวมถึงการออกข้อบังคับในส่วนของงานตุลาการด้วยไม่ ดังนั้น กรณีจึงมีความแตกต่างกัน

ซึ่งจากการแก้ไข**ความวรรคสองของมาตรา ๕** ของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าว มีความเป็นดังนี้

“ให้ประธานศาลฎีกา**ได้ขอความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม**มีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน"

และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

ภาคผนวก - พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พุทธศักราช ๒๕๗๗

- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พุทธศักราช ๒๕๗๗

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา ในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ตุลาคม ๒๕๕๗

“เอกสารประกอบการพิจารณา”

จัดทำโดย

นายหนุ่ย ผาสุข	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายณัฐพล ประชุมญาติ นิตินทร ๓	นายทศวิทย์ เกียรติศักดิ์ วิทยากร ๕
นางสาวภควดี เกษตรระกุล เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๕	นางสาวพวงผกา น้อยช้อย เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๕
นางสาววีรนุช หมั่นทอง เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑	นางสาวชาริณี ดวงสุวรรณ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๕๒๕๗

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร ๐ ๒๒๕๕ ๑๗๕๑-๒

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
- ประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๐
๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง	๑๐
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง	๑๐
๒. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง	๑๐
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง	
ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา	๑๑
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม	๑๒
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๖๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)	๑๓

**ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.**

- ประวัติสำนักงานศาลยุติธรรม ๑๗

ภาคผนวก - พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พุทธศักราช ๒๕๗๗ -๑-

- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พุทธศักราช ๒๕๗๗ -๓-

ส่วนที่ ๑

**ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญ
จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.**

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นำเสนอเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาโดย **คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี** และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗

ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีเหตุผลในการเสนอดังนี้

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๕ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา และโดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๗ โดยกำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกา และนายกรัฐมนตรีรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๗ อนุมัติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามมติคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ ที่เห็นชอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วย**คะแนนเสียงเอกฉันท์** และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญจำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน ประกอบด้วย

๑. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์		เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายชูศักดิ์ ศิรินิล		เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิฑิต ปลั่งศรีสกุล		เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสามารถ แก้วมีชัย		เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๕. นายสุพจน์ ฤกษ์พันธุ์		เป็นโฆษกคณะกรรมการ

*๖. นายชาญณรงค์	ปราณีจิตต์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๗. นายชวลิต	มหาจันทร์	*๘. นายดิศทัต โหตระกิตย์
๙. นายทองดี	มนิสสาร	๑๐. ว่าที่ร้อยตรี ธนู จงเพิ่มดำรงชัย
๑๑. นายนคร	มาจิม	๑๒. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ
๑๓. นายบรรยง	เต็มสิริภักดี	๑๔. พันตำรวจโท บรรยณ ตั้งภากรณ์
๑๕. นายประจักษ์	มันหมาย	๑๖. นายพรชัย อัสวพัฒนาพร
๑๗. นายพินิจ	จันทร์สมบูรณ์	๑๘. นายพินิจ จันทร์สุนทร
๑๙. นายภาคิน	สมมิตร	*๒๐. นายรังสรรค์ วิจิตรไกรสร
๒๑. นายวิทยา	แก้วภราดัย	*๒๒. นายวิรัช ร่มเย็น
๒๓. นายวิรัตน์	กัลยาศิริ	๒๔. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์
๒๕. นางสาวศุภมาส	อิสร์ภักดี	๒๖. นายสมชัย ฉัตรพัฒนศิริ
๒๗. นายสาธิต	ปิตุเตชะ	๒๘. นายสินชัย พิกุลทิพย์สาคร
*๒๙. นายสืบพงษ์	ศรีพงษ์กุล	๓๐. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๓๑. นายสุวโรช	พะลัง	๓๒. นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล
๓๓. นายสุวิชัย	โยทองยศ	๓๔. นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์
๓๕. นายเอกพร	รักความสุข	

เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม **โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์** และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการ

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

สามัญประจำวุฒิสภาคณะใด หรือจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙^{*} และในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา วันศุกร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาเสนอรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

^{*} ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ กำหนดว่า “เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีที่มีความจำเป็น วุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อไป”

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกอบ

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ) ซึ่งปรากฏว่าบทบัญญัติบางมาตราได้แก้ไขเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาออกข้อบังคับเพื่อให้มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เช่น มาตรา ๕๙ วรรคสี่ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๘๖ เป็นต้น ประกอบกับมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม ซึ่งขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกาด้วย เพื่อให้การดำเนินการของคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อยและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเห็นสมควรที่จะได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ เพื่อกำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาและนายกรัฐมนตรีนโยบายการในส่วนงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้มีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด ซึ่งสรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

เนื่องจากมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมได้กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรมโดยขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา และโดยที่ได้มีการแยกกรมอัยการและกรมตำรวจออกจากกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเป็นหน่วยงานอิสระ คือ สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย จึงสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ โดยกำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาและนายกรัฐมนตรีนโยบายการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของตน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงได้พิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้น

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาและนายกรัฐมนตรียุติราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของตนตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรียุติราชการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย

๓. ผลการพิจารณา

๓.๑ ในการพิจารณาร่างมาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗) ในส่วนที่กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมนั้น ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมมีข้อสังเกตว่าไม่ควรกำหนดให้การออกข้อบังคับของประธานศาลฎีกาต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารราชการศาลยุติธรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารราชการและงานธุรการของศาลยุติธรรมเท่านั้น มิได้บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรืออาจมีผลกระทบต่อการใช้ดุลพินิจของตุลาการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาความอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว เป็นอำนาจนิติบัญญัติที่จะวางระเบียบการงานตามหน้าที่ในการดำเนินคดีให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งไม่เกี่ยวข้องและก้าวล่วงไปในอำนาจการใช้ดุลพินิจของตุลาการแต่อย่างใด และการกำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมก็เพื่อที่จะทำให้การออกข้อบังคับนั้นเป็นไปโดยมีความรอบคอบและเป็นไปเพื่อประโยชน์ในกระบวนการพิจารณาความอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมาช่วยพิจารณากลับกรองอีกชั้นหนึ่งก่อนที่จะได้ประกาศใช้ข้อบังคับนั้น ๆ

๓.๒ ในส่วนของการอ้างบทบัญญัติการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพิจารณาแล้วเห็นว่า ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ) ที่กำหนดเกี่ยวกับการให้ผู้รักษาการตามกฎหมายสามารถออกอนุบัญญัติเพื่อวางระเบียบการดำเนินคดีอาญา ประกอบกับบทกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญเพียงสามประการ คือ การจำกัดสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน และสิทธิในทรัพย์สินตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การอ้างบทบัญญัติการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญในคำปรารภจึงได้อ้างเฉพาะบทบัญญัติสามมาตราดังกล่าวข้างต้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ เพื่อกำหนดเพิ่มในประธานศาลฎีกาและนายกรัชมன்றีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๑.๒ เหตุผล

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๕ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา และโดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัชมன்றี ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ โดยกำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาและนายกรัชมன்றีรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ."

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗

๔. บทจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙^๑ ประกอบกับมาตรา ๓๑^๒ มาตรา ๓๕^๓ และมาตรา ๔๘^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทผู้รักษาการ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า

“การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับ คမ်းขัง ตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุขการเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองหรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า

“สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ **(ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง)**

๗.๒ ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

อนึ่งข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ **(ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ วรรคสอง, วรรคสาม)**

๗.๓ บรรดากฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกข้อบังคับหรือกฎกระทรวงขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน **(ร่างมาตรา ๔)**

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..)

พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

-ไม่มีผู้ใดอภิปราย

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์

๒. สรุปประเด็นสำคัญและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายและได้รับความสนใจ

มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซักถามถึงเหตุผลในการแก้ไขความในร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ ของคณะกรรมการวิสามัญ ในการตัดความในมาตรา ๕ วรรคสองที่ว่า “ให้ประธานศาลฎีกาโดยศาลฎีกาเห็นชอบของคณะตุลาการตุลาการศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับ...” ออก

คณะกรรมการวิสามัญ ตอบชี้แจง ดังต่อไปนี้

ระบบโครงสร้างของศาลยุติธรรมสามารถแบ่งตามลักษณะงานได้เป็น ๒ ประเภทคือ

(๑) งานด้านตุลาการ คือ งานในส่วนการพิพากษาอารรถคดี

(๒) งานด้านธุรการ คือ งานในส่วนของการบริหารราชการของศาลยุติธรรม ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (กบศ.) มีอำนาจหน้าที่ดูแลงานธุรการของศาลยุติธรรมเท่านั้น

สำหรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ หากพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับปัจจุบัน ยังไม่มีการกำหนดอำนาจดังกล่าวไว้ แต่ในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่จะประกาศใช้ต่อไป มีการกำหนดอำนาจดังกล่าวให้แก่ประธานศาลฎีกาในส่วนของกรออกข้อบังคับในส่วนวิธีพิจารณาความอาญาไว้โดยเฉพาะ ซึ่งแต่เดิมมาในการออกข้อบังคับนั้นไม่เคยต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมแต่อย่างใด แต่มีอยู่กรณีเดียวที่ให้อำนาจประธานศาลฎีกาออกข้อบังคับโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม คือ ตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งกำหนดไว้โดยชัดแจ้งแล้วว่า เป็นกรณีเฉพาะการออกข้อบังคับสำหรับงานในส่วนธุรการของศาลยุติธรรมเท่านั้น

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๕

มีการแก้ไข

คณะกรรมการวิสามัญ แก้ไขเป็นดังนี้

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานศาลฎีกาโดยคำขอเห็นชอบของคณะตุลาการสหรัษฎ์ที่มีอำนาจออกข้อบังคับและนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามนัยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ **ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์**

* ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖ กำหนดว่า

“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๑๕ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณารั้งนี้ สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่”

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พุทธศักราช ๒๔๗๗

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่..) พ.ศ.

(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)
กับ

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗</p> <hr style="width: 10%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๗) อนุวัตรจาตุรนต์ อาทิตย์ทิพอาภา เจ้าพระยามรราช ตราไว้ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๗๘ เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.</p> <hr style="width: 10%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">.....</p>

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p>โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่าเป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>จึงมีพระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗”</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗</p> <p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.”</p>

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p>มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๕๙๘ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๘)</p> <p>มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อการนั้นให้อำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบการงานตามหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย</p>	<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน</p> <p>ข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”</p> <p>มาตรา ๔ บรรดากฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกข้อบังคับหรือกฎกระทรวงขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน</p>

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๑๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p>มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อการนั้นให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบการงานตามหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายพินเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ส่วนที่ ๓

**ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..)**

พ.ศ.

ประวัติสำนักงานศาลยุติธรรม^{*}

นับจากวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ ศาลยุติธรรมที่เคยสังกัดอยู่กับกระทรวงยุติธรรมมากกว่า ๑๐๘ ปี ได้แยกออกเป็นองค์กรอิสระ โดยมีหน่วยงานธุรการที่เรียกว่า สำนักงานศาลยุติธรรม และมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ความเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ถือเป็นการปฏิรูปการศาลยุติธรรมครั้งสำคัญ นับเนื่องจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงปฏิรูปการศาลในรัชสมัยของพระองค์แล้ว ทั้งนี้ด้วยเจตนารมณ์เพื่อให้ศาลยุติธรรมมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง ให้สามารถดูแลและคานากับอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารได้อย่างเหมาะสม แต่เดิมนั้น แม้ว่าอำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีภายใต้พระปรมาภิไธย มีความเป็นอิสระ แต่การที่งานธุรการของศาลอยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นองค์กรของฝ่ายบริหาร อาจทำให้ความเป็นอิสระของผู้พิพากษาถูกบั่นทอนไปได้ ทั้งนี้ ด้วยตามระบบการศาลยุติธรรมเดิม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้พิพากษาที่มีตำแหน่งต่ำกว่าประธานศาลฎีกาไปช่วยราชการที่ศาลอื่นในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งเดิมได้ นอกจากนี้ยังมีอำนาจเสนอบัญชีรายชื่อการพิจารณาความดีความชอบ และการแต่งตั้ง โยกย้ายผู้พิพากษา อันทำให้เสถียรภาพของผู้พิพากษา สั่นคลอน เนื่องจากหวั่นเกรงว่าอาจถูกกระทรวงยุติธรรมแทรกแซงไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ ตราบใดที่ศาลยังสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม **รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงได้แยกอำนาจตุลาการออกจากอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารอย่างเบ็ดเสร็จด้วยการให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยงานธุรการเป็นอิสระ ที่เรียกว่า สำนักงานศาลยุติธรรม** ประโยชน์ที่บังเกิดขึ้นจากการแยกศาลออกจากกระทรวงยุติธรรมมาเป็นสถาบันอิสระสามารถจำแนกได้หลายประการ กล่าวคือ

ประการแรก ประชาชนได้ความเชื่อมั่นว่าอำนาจตุลาการมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง ทั้งอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี และอิสระในการบริหารงานธุรการของตนเอง สามารถเป็นหลักประกันความเที่ยงธรรมของสังคม และความยุติธรรมที่ประชาชนจะได้รับ แม้ในกรณีที่ประชาชนมีคดีพิพาทกับฝ่ายบริหารก็ตาม

ประการที่สอง ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ในการรับบริการจากศาล เนื่องจากศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น ๆ ทำให้สามารถพัฒนาองค์กรให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดีและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่เดิมเคยมีให้ลุล่วงไปได้ รวมทั้งส่งเสริมให้งานพิจารณาพิพากษาของศาลเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว และสามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรม ให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

^{*} ที่มา: สำนักงานศาลยุติธรรม

ประการที่สาม ประชาชนได้มีโอกาสตรวจสอบข้าราชการตุลาการมากขึ้น เกิดความมั่นใจในความโปร่งใสของศาลยุติธรรม ด้วยการเพิ่มกลไกการตรวจสอบของประชาชน อันได้แก่การกำหนดให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งมีบทบาทในการคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้พิพากษา ซึ่งแต่เดิมประกอบด้วยกรรมการที่เป็นข้าราชการตุลาการทั้งหมด มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเลือกสรร จากกระบวนการทางวุฒิสภาให้เข้ามามีส่วนสำคัญในการบริหารราชการศาลยุติธรรม และเช่นเดียวกันในองค์กรการบริหารศาลยุติธรรมอื่นๆ เช่น คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ที่เรียกว่า ก.บ.ศ. หรือ คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม ที่เรียกว่า ก.ศ. ประกอบด้วย กรรมการส่วนหนึ่งที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านกรงงบประมาณ ด้านการพัฒนางานองค์กร หรือด้านการบริหารจัดการ ที่ไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการศาลยุติธรรมมาก่อน รวมอยู่ด้วย อันทำให้ระบบการบริหารของศาลยุติธรรมเป็นระบบเปิด โปร่งใส พร้อมต่อการตรวจสอบ และมีจุดเกาะเกี่ยวกับประชาชนมากยิ่งขึ้น

ประการสุดท้าย ประชาชนได้ระบบการศาลยุติธรรมที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ อารยประเทศดียิ่งขึ้น อันจะสนับสนุนส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจเข้มแข็งและทำให้ชาวต่างประเทศที่คิดจะลงทุน หรือทำการค้าในประเทศไทย เกิดความมั่นใจว่าประเทศเรามีสถาบันตุลาการเป็นอิสระ และมีเสถียรภาพ ไม่ถูกแทรกแซงจากฝ่ายใด

วิสัยทัศน์

"ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ศาลยุติธรรมจะเป็นองค์กรอัจฉริยะ (Intelligence Organization) มีการบริหารงานศาลยุติธรรมอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นเลิศในการอำนวยความสะดวกด้วยความเที่ยงธรรมเสมอภาค เท่าเทียม ถูกต้อง สะดวกรวดเร็ว ทันสมัย และมีมาตรฐานสากล เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในกระบวนการยุติธรรม วิชาการกฎหมาย จริยธรรม คุณธรรมอย่างกว้างขวางทั้งใน และต่างประเทศ"

ความหมาย องค์กรอัจฉริยะ

ความหมาย องค์กรอัจฉริยะ (Intelligence Organization) เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารที่มุ่งเน้นให้องค์กรและบุคลากร มีกระบวนการทำงานที่เพียบพร้อมไปด้วยประสิทธิภาพ และมีผลการปฏิบัติงานที่เปี่ยมไปด้วยประสิทธิผล โดยเป็นการเชื่อมโยงรูปแบบของการทำงานเป็นทีม (Team Work) เข้ากับกระบวนการในการเรียนรู้ร่วมกันและสร้างความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลง(Change)แล้วเปิดโอกาสให้ทีมงานนั้นนำมาประยุกต์เข้ากับงานมีการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการคิดริเริ่ม (Initiative) และสร้างสรรค์ (Creativity) อันเป็นผลให้เกิดศักยภาพของทีมงานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการสร้างนวัตกรรม (Innovation) ต่างๆ เป็นช่องทางให้ได้รับความจงรักภักดีต่อผลิตภัณฑ์และบริการจากผู้บริโภค และสามารถเพิ่มส่วนแบ่งตลาดและเพิ่มพูนกำไร องค์กรอัจฉริยะนี้จะพัฒนาอยู่ตลอดเวลาในการเรียนรู้ร่วมกันและ

นำไปประยุกต์กับการทำงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการและคุณภาพของสินค้าและบริการ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานในองค์กรให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศวิสัยทัศน์สำนักงานศาลยุติธรรม เป็นองค์กรนำในการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และบริการประชาชนที่มาศาลด้วยความทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็วด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและกำลังคนที่มีคุณภาพสูง เป็นแบบของสังคมในด้านจริยธรรม คุณธรรม และกรอบการวางตน มีภาคีการพัฒนาศาลยุติธรรม โดยกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ และบริการสังคมด้วยข้อมูลข่าวสารและวิชาการกฎหมายที่มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์สำนักงานศาลยุติธรรม

เป็นองค์กรนำในการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และบริการประชาชนที่มาศาลด้วยความทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็วด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและกำลังคนที่มีคุณภาพสูง เป็นแบบของสังคมในด้านจริยธรรม คุณธรรม และกรอบการวางตน มีภาคีการพัฒนาศาลยุติธรรม โดยกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศและบริการสังคมด้วยข้อมูลข่าวสารและวิชาการกฎหมายที่มีคุณภาพ

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พุทธศักราช ๒๕๗๗

และ

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พุทธศักราช ๒๕๗๗

(ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดย

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่๒)

พ.ศ. ๒๕๔๓)

พระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
พุทธศักราช ๒๕๗๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๗)
อนุวัฒน์จาตุรนต์
อาทิตย์ทิพอาภา
เจ้าพระยายมราช
ตราไว้ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๗๘
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่าเป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา

จึงมีพระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗”

มาตรา ๒* ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
*[ร.ก.๒๕๗๘/-/๕๙๘/๑๐ มิถุนายน ๒๕๗๘]

มาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่ตราไว้ต่อท้าย
พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๗๘ เป็นต้นไป

ให้ศาลและเจ้าพนักงานทั้งหลายผู้ดำเนินคดีอาญาตลอดราชอาณาจักรปฏิบัติการ
ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่ศาลซึ่งมีวิธีพิจารณาอยู่ก่อนวันใช้ประมวลกฎหมาย
นี้จนกว่าคดีนั้น ๆ จะถึงที่สุด

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญานี้สืบไป ให้ยกเลิกมาตรา ๑๔, ๑๖ และมาตรา ๘๗ ถึง ๙๖ ในกฎหมายลักษณะ

อาญา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความมีโทษสำหรับใช้ไปพลางก่อน ร.ศ. ๑๑๕ และบรรดากฎหมาย
กฏและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับ
ประมวลกฎหมายนี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจออก
กฎกระทรวงวางระเบียบงานตามหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
พุทธศักราช ๒๕๗๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๗)
อนูวัตน์จาดูรันต์
อาทิตย์ทิพอาภา
เจ้าพระยายมราช
ตราไว้ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๗๘
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรที่จะยกเลิกบรรดากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ ณ บัดนี้ และให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแทน

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๗๗”

มาตรา ๒* ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

*[รก.๒๕๗๘/-/๗๒๓/๒๐ มิถุนายน ๒๕๗๘]

มาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ได้ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๗๘ เป็นต้นไป

บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ให้ใช้ในศาลทั่วไปตลอดราชอาณาจักร ยกเว้นแต่ในศาลพิเศษที่มีข้อบังคับสำหรับศาลนั้น และถ้ามีกฎหมายให้ใช้ธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายทางศาสนาในศาลใด ให้ศาลนั้นยกธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายนั้น ๆ มาใช้แทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่คู่ความจะได้ตกลงกันไว้ให้ใช้ประมวลกฎหมายนี้

บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ ให้ใช้บังคับแก่คดีความทั้งปวงซึ่งค้างชำระอยู่ในศาลเมื่อวันใช้ประมวลกฎหมายนี้ หรือที่ได้ยื่นต่อศาลภายหลังวันนั้น ไม่ว่ามูลคดีจะได้เกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้นั้น

มาตรา ๔ ตั้งแต่วันใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนี้สืบไป ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายนี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

มาตรา ๕* ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องต่อไปนี้

(๑) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานบังคับคดี รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียมนอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ ตลอดจนการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

(๒) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยึดและอายัด และการจำหน่ายทรัพย์สินเป็นตัวแทนโดยวิธีขายทอดตลาดหรือโดยวิธีอื่น และในเรื่องวิธีการบังคับคดีทางอื่น ๆ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะพึงปฏิบัติ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

*[มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓]

มาตรา ๖* ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องต่อไปนี้

(๑) การแต่งตั้ง การระบุดำ และ การสาบานของล่าม ผู้แปล และผู้เชี่ยวชาญ การกำหนดจำนวนค่าป่วยการ และการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

(๒) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานศาล รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียมนอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ ตลอดจนการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

(๓) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการเก็บรักษาและการทำลายสารบบความสารบบคำพิพากษา สมุดคำพิพากษา และสารบบอื่น ๆ ของศาล ตลอดจนสำนวนความทั้งหลาย

(๔) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยื่นเอกสารต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล เพื่อยื่นต่อศาลหรือเพื่อส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลผู้ใดผู้หนึ่ง และในเรื่องการขอร้องด้วยวาจาเพื่อให้ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีมีโนสาร่

(๕) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องที่คู่ความฝ่ายหนึ่งจะส่งต้นฉบับเอกสารไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้
*|มาตรา ๖ เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓]

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๕ บรรดากฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้
บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
นี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือข้อบังคับที่ตราขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาล
ยุติธรรมกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม แต่มิได้
กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม กรมบังคับคดีจึงยังอยู่ในความ
รับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของประธาน
ศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึง
จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

[รก.๒๕๔๓/๑๐๓ก/๑/๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓]